

Παθητικός Μέλλοντας και Αόριστος

(Διαβάζουμε τη σχετική θεωρία στην 8^η Ενότητα του σχολικού βιβλίου.)

- Στην **παθητική διάθεση** τα ρήματα σε όλους τους χρόνους έχουν τις ίδιες καταλήξεις που έχουν και στη μέση, εκτός από τον **Μέλλοντα** και τον **Αόριστο**.

Παθητικός Μέλλοντας Α΄

- Ο Παθητικός Μέλλοντας Α΄ σχηματίζεται με τις καταλήξεις του μέσου Μέλλοντα, αφού προστεθεί το πρόσφυμα -θη – ανάμεσα στο θέμα και στις καταλήξεις:
π.χ. λυ-θή-σομαι

Οριστική	Ευκτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
λυθήσομαι	λυθησοίμην	λυθήσεσθαι	λυθησόμενος
λυθήσει (η)	λυθήσοιο		λυθησομένη
λυθήσεται	λυθήσοιτο		λυθησόμενον
λυθησόμεθα	λυθησοίμεθα		
λυθήσεσθε	λυθήσοισθε		
λυθήσονται	λυθήσوينτο		

- Τα **αφωνόληκτα ρήματα** μεταβάλλουν το χαρακτήρα τους μπροστά από το -θη- :

α) **χειλικά** (π, β, πτ → φ)

λείπομαι → λει**φ**θήσομαι

τρίβομαι → τρι**φ**θήσομαι

κρύπτομαι → κρυ**φ**θήσομαι

β) **ουρανικά** (κ, γ, ττ, σσ → χ)

διώκομαι → διω**χ**θήσομαι

ἄγω → ἄ**χ**θήσομαι

κηρύττομαι → κηρυ**χ**θήσομαι

γ) οδοντικά (δ, θ, ζ → σ)

ψεύδομαι → ψευσθήσομαι

πείθομαι → πεισθήσομαι

παρακευάζομαι → παρασκευασθήσομαι

- Μερικά φωνηεντόληκτα ρήματα προσθέτουν ένα -σ- πριν από το -θη- παρόλο που δεν είναι οδοντικόληκτα:

π.χ. κελεύομαι → κελευσθήσομαι

παύομαι → παυσθήσομαι

ἀκούομαι → ἀκουσθήσομαι

- Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τους τύπους του Παθητικού Μέλλοντα του ρήματος λείπομαι.

Οριστική	Ευκτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
λειφθήσομαι			

Παθητικός Αόριστος Α΄

- Ο Παθητικός Αόριστος Α΄ σχηματίζεται με τις καταλήξεις του μέσου Αορίστου, αφού προστεθεί το πρόσφυμα -θη – ανάμεσα στο θέμα και στις παρακάτω καταλήξεις.
(προσοχή να μην ξεχνάμε την αύξηση στην οριστική)
π.χ. ἐλύ-θη-ν

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρ/το	Μετοχή
ἐλύθη-ν	λυθῶ	λυθείην	λύθητι	λυθῆναι	λυθείς
ἐλύθη-ς	λυθῆς	λυθείης	λυθήτω		λυθεῖσα
ἐλύθη	λυθῆ	λυθείη			λυθέν
ἐλύθη-μεν	λυθῶμεν	λυθείημεν ή λυθειῖμεν	λύθητε		
ἐλύθη-τε	λυθῆτε	λυθείητε ή λυθειῖτε	λυθέντων		
ἐλύθη-σαν	λυθῶσι(ν)	λυθείησαν ή λυθειῖεν	ή λυθήτωσαν		

Τα **αφωνόληκτα ρήματα** μεταβάλλουν το χαρακτήρα τους μπροστά από το -θη- :

α) **χειλικά** (π, β, πτ → φ)

λείπομαι → ἐλείφθην

τρίβομαι → ἐτρίφθην

κρύπτομαι → ἐκρύφθην

β) **ουρανικά** (κ, γ, ττ, σσ → χ)

διώκομαι → ἐδιώχθην

ἄγω → ἤχθην

κηρύττομαι → ἐκηρύχθην

γ) **οδοντικά** (δ, θ, ζ → σ)

ψεύδομαι → ἐψεύσθην

πείθομαι → ἐπέισθην

παρακευάζομαι → παρεσκευάσθην

- Μερικά φωνηεντόληκτα ρήματα προσθέτουν ένα -σ- πριν από το -θη- παρόλο που δεν είναι οδοντικόληκτα:
π.χ. κελεύομαι → έκελεύσθην
παύομαι → έπαύσθην
άκούομαι → ήκούσθην
- Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τους τύπους του Παθητικού Αορίστου του ρήματος λείπομαι.

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρ/το	Μετοχή
έλείφθην					

Παθητικός Μέλλοντας και Αόριστος Β΄

- Ορισμένα ρήματα παρουσιάζουν **Παθητικό Μέλλοντα και Αόριστο Β΄** με την προσθήκη μετά το θέμα του προσφύματος -η- αντί για -θη .
π.χ. γραφ-ή-σομαι, έγγραφ-η-ν
Προσοχή! Σχηματίζουν το β΄ ενικό προστακτικής με την κατάληξη -θι- (αντί για -τι).
π.χ. γράφη-θι

- Στη νεοελληνική γλώσσα και στον εκκλησιαστικό λόγο συναντάμε συχνά φράσεις που περιέχουν τύπους του Παθητικού Αορίστου. Στις παρακάτω φράσεις να υπογραμμίσετε τους τύπους Παθητικού Αορίστου.

1. Το σήμα ελήφθη.
2. Συνελήφθη η σπείρα των τοκογλύφων.
3. Ο Χριστός ανελήφθη στους ουραμούς.
4. Όταν τον είδα να έρχεται, ξεπλάγην.
5. Τον συνεχάρη για την επιτυχία του.
6. Ο σταρ του Χόλιγουντ εθεάθη σε κοσμοπολίτικο νησί του Αιγαίου.
7. Κατεγράφησαν συνεχείς σεισμικές δονήσεις.
8. Το ακίνητο επωλήθη.
9. Ευρέθη νεκρός σε ερειπωμένη κατοικία.
10. Οι κατηγορούμενοι εκλήθησαν για απολογία από τον ανακριτή.
11. Ο Ολυμπιακός ανεδείχθη πρωταθλητής χειμώνα.
12. Ερωτηθείς ο πρωθυπουργός αν γνωρίζει κάτι, απάντησε κατηγορηματικά όχι.
13. Ήταν σπουδαίος σκηνοθέτης γεννηθείς το 1937.

14. Εγέρθητι! Πρέπει να φύγουμε αμέσως!
15. Όλοι γνώριζαν ότι ο κύβος ερρίφθη.
16. Το δηλωθέν εισόδημά του δεν ξεπερνούσε τα 10.000 ευρώ.
17. Το πληρωθέν / καταβληθέν ποσό ανέρχεται στα 500 ευρώ.
18. Πού θα βρω την εργασία; Στα ληφθέντα αρχεία.
19. Η κυρία Παπαδοπούλου άρτι αφιχθείσα στο αεροδρόμιο της πόλης, μεταφέρθηκε επειγόντως στο νοσοκομείο.
20. Έμεινε πιστός εφ' ων ετάχθη.
21. Γαία πυρί μειχθήτω.
22. Μνήσθητι μου Κύριε.
23. Ο Άδης επικράνθη (ακολουθία του Πάσχα)
24. Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς αγιασθήτω το όνομά σου ...
γενηθήτω το θέλημά σου.
- 25.....εκ θεού αληθινού γεννηθέντα, ου ποιηθέντα Και σαρκωθέντα
εκ πνεύματος αγίου ... Σταυρωθέντα τε υπέρ ημών επί Ποντίου
Πιλάτου και παθόντα και ταφέντα ..
26. Αποστολή εξετελέσθη.

- Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμίσετε τους παθητικούς τύπους.

α) Οί νεανίαί ἐπαιδεύθησαν ὑπό σοφῶν διδασκάλων.

β) Οί προδόται κολασθήσονται ὑπό τῶν Βοιωτῶν.

γ) Ποίαν ἄλλην θέλετε μαρτυρίαν, ἵνα πεισθῆτε τοῖς τούτων λόγοις;

δ) Οί Ἕλληνες κωλυθέντες διαβαίνειν τόν ποταμόν ἐπί ἄλλην ὁδόν ἐτράπησαν.

ε) Ἔλεγον ὅτι οἱ ἀθληταί κριθήσονται ὑπό τῶν Ἑλλανοδικῶν.

- Να διατυπώσετε τις παρακάτω προτάσεις αντικαθιστώντας τον Παθητικό Μέλλοντα με Παθητικό Αόριστο ή το αντίστροφο.

α) Διόδωρος ὑπό δούλου τινός ἐφονεύθη.

Διόδωρος ὑπό δούλου τινός _____ .

β) Ἡ ἐπιστολή ὑπό Θεμιστοκλέους ὡς βασιλέα ἐπέμφθη.

Ἡ ἐπιστολή ὑπό Θεμιστοκλέους ὡς βασιλέα _____ .

γ) Οὐ πεισθήσονται τοῖς τούτων λόγοις.

Οὐ _____ τοῖς τούτων λόγοις.

δ) Οἱ φαῦλοι καί ἄδικοι κολασθήσονται.

Οἱ φαῦλοι καί ἄδικοι _____ .

Παπαποστόλου Ελένη